

יחיד, משפחתית, הפרשי השער ומה שביניהם

הכותב: רו"ח (משפטן) ישי כהן - ארצי, חיבה, אלמקייס, כהן פתרונות מיסוי בע"מ

לא אחת אנו נשאלים אודות ההבדל בתוצאות המס, בין מי שמבצע את השקעותיו בתיק ניירות ערך כיחיד, לבין זה שיבצע השקעות אלו באמצעות חברה משפחתית (לעיתים בהלוואה שהעמיד לצורך כך בעל המניות).

על פניו "הדעה הרווחת" היא שלא אמור להיות כל הבדל, שכן הרעיון הוא שזו תהיה אותה תוצאת מס. ואולם:

נעלה כאן את ההבדל העיקרי בנושא הפרשי השער ולשם כך נזכיר את ההלכה בפסקי דין מוזס וארקין ע"א 5447/16, 3723/15, 3555/15 עליהם הרחבנו במבזק מס 658 לפיה אין אפשרות ליחיד לקזז הפסדים הנובעים מהפרשי שער בגין השקעה בניירות ערך הנקובים במט"ח. זאת לאור העובדה שאילו היה רווח היה פטור ממס.

נזכיר כי בעניין נייר ערך, קובעת פקודת מס הכנסה הסעיף 88 לעניין מידוד נייר הערך, כך: "מדד" – מדד המחירים לצרכן

על אף האמור, לעניין נייר ערך בידי יחיד, הנקוב במטבע חוץ או שערכו צמוד למטבע חוץ, יראו את שער המטבע כמדד"

על כך נוסיף כי בהלכת אור שרה ע"א 1038/17 עליה הרחבנו במבזק מס 733 נקבע כי "ההיגד" יחיד שבהגדרת מדד בסעיף 88 האמור לעיל, חל רק על יחיד ממש ולא על חברה משפחתית. לפיכך בחברה משפחתית:

רווח ההון הנובע מהפרשי שער לא יהיה פטור אלא רק רווח ההון הנובע מעליית מדד המחירים לצרכן!! הגם שהנייר נקוב במט"ח!!

ומנגד, הפסד ההון בחברה משפחתית הנובע מירידת שער החליפין יהיה בר קיזוז!! (בשונה מהמקרה בו הוחזק נייר הערך במישרין בידי היחיד).

כך למעשה נמצא הבדל משמעותי בתוצאות המס בין יחיד לחברה משפחתית. הפרשי ההצמדה לנישום המייצג, בחברה המשפחתית:

נוסיף לאמור לעיל, את העובדה כי ככל שהעמיד הנישום המייצג היחיד לחברה המשפחתית הלוואה צמודה למדד לרכישת נייר הערך הרי שמחד הפרשי ההצמדה פטורים בידי מכס סעיף 9(13). ומאידך

הוצאות אלו, שהן בייצור ההכנסות משוק ההון, יכולות להיות מוכרות בהתאמות הנדרשות, ונחدد:

ניכוי הוצאות מימון כנגד דיבידנד בידי חברה משפחתית - בהתאם להלכת בראון פישמן ע"א 3892/13 עליה הרחבנו במבזק מס 599 יש לייחס הוצאות המימון גם/רק לדיבידנד כך למעשה הפרשי ההצמדה בגין הלוואת בעל השליטה, לחברה המשפחתית, ייצרו החזר מס (תחת ההנחה כי נוכה מס במקור כחוק, ממנה).

ניכוי הוצאות המימון כנגד ריבית שמקבלת חברה משפחתית - במידה וניתן ליחס את הוצאות המימון כנגד הכנסות ריבית, הרי שבהחלט ניתן להפחית את ההכנסה החייבת מריבית, אולם נציין הסייג הקבוע בסעיף 125ג(ד)(1) המעלה את המס לשיעור המס הקבוע בסעיף 121 (מס שולי).

ואולם, נעלה בעיה משפטית בסוגיה זו:

הסייג הרלוונטי המעלה את שיעור המס על ריבית בידי יחיד, משיעור מס מוגבל לשיעור מס שולי הוא כמתואר 125ג(ד)(2), וכך נכתב בו:

"היחיד תבע ניכוי הוצאות ריבית והפרשי הצמדה בשל הנכס שעליו משולמת הריבית".

בגין ההדגשים לעיל, נעלה שתי שאלות:

- עיננו רואות כי הסעיף מדבר בלשון מצטברת כלומר דרישה גם של הוצאות ריבית וגם הפרשי הצמדה... ובמקרה דן אנו תובעים בניכוי רק הפרשי הצמדה... (ואולי במקרים אחרים נתבע "רק" הוצאות ריבית...) האם תביעה של הפרשי הצמדה בלבד, תמנע את החלת הסייג הקבוע בסעיף 121ג(ד)(2) ותאפשר החלת שיעור המס המוגבל על 25% או 15% לפי העניין?

- האם הדיבר יחיד הקבוע כאן תקף גם לחברה משפחתית? (בהתאם להלכת אור שרה) שכן היחיד לא תבע את הוצאות המימון אלא החברה...

ניכוי הוצאות המימון כנגד רווח הון - במידה וניתן ליחס את הוצאות המימון כנגד רווח ההון, הרי שבהחלט ניתן להפחית את רווח ההון החייב במס, אולם נציין הסייג הקבוע בסעיף 101א(ב) המעלה את המס לשיעור מ – 25% ל – 30%:

"... תבע יחיד ניכוי הוצאות ריבית ריאלית והפרשי הצמדה יחויב רווח הון שהיה לו במכירת ניירות ערך במס בשיעור של 30%".

הנה כי כן, אותן שתי שאלות העולות בעניין שלילת שיעור המס המוטב, בעניין הריבית, עולות גם לעניין שיעור המס החל על רווח ההון.

סיכום

נציין כי, שעה שמדובר בסכומים משמעותיים, כדאי לשקול באיזה מסגרת לבצע את ההשקעה האם בחברה משפחתית או באמצעות יחיד.

ברור כי קשה לחזות את התנהגות המטבעות ושוק ההון, אולם כדאי לפני ביצוע השקעה להבין לאיזה חשיפות מטבע או מדד אנו מעוניינים להיחשף מהיבט המס.

לעיתים רק "פקודת יומן" של חלוקת דיבידנד מחברה משפחתית (שבד"כ פטור ממילא) עשויה לשנות את תוצאת המס בפועל!!